

Rauf Hocamız

RAUF BEYRU'NUN ÖĞRENCİSİ ERKAL SERİM, MİMARIN HER ZAMAN HOŞGÖRÜYE DAYANAN YAKLAŞIMINI KENDİSİYLE BİR "TECRÜBE" Sİ ÜZERİNDEN ANLATIYOR

Erkal Serim

15 Eylül 2018 tarihinde ODTÜ Mezunlar Günü 50.Yıl Madalya Töreni vesilesiyle uzun yıllardır bir türlü göremediğim Mimarlık Fakültesi'ne gittiğimde aklımda Mimarlar Odası, Ege Mimarlık Dergisi... 101. sayısında "İz Bırakanlar" başlıklı köşede Rauf Beyru hocamız hakkında yapılması düşünülen "anma" etkinliği için benden rica edilen olası bir paylaşım vardı. 1964-1968 yılları arası, 4 yılımı geçirdiğim mekânlara biraz da o gözle baktım. Mutlu, mutsuz günlerimiz, kaybettiğimiz arkadaşlarımız ve hocalarımız, jürilerimiz, sınavlarımız ve boykotlar... Tek tek gözümün önüne ilk günkü gibi geldi; insan yaşlandıkça geçmişi daha net hatırlar derler ya... Bugün geriye baktığımda ise, Türkiye'nin ilk Şehir Planlama Lisans Programı'nda eğitim/öğrenim gördüğüm bölümümle ve dekan olarak Rauf Beyru imzası taşıyan diplomamla gurur duyuyorum.

Rauf Beyru hocamız bizlere uzun yıllar Ankara ve İzmir'de bölüm başkanlığı, dekanlık ve her şeyden önce hocalık yaptı. Master programını bitirip yurtdışından döndükten sonra beni Alsancak'taki Ege Üniversitesi bünyesinde yeni kurmakta olduğu Türkiye'nin ikinci Şehir Planlama Lisans Programı için asistan olarak 1973'de aldı ve doktora tez danışmanlığı yaptı. 1979 yazında Edremit yakınlarındaki yazlığında tez taslağımı kendisine teslim ettiğimde dünyalar benim olmuştu. Ardından da, yaz tatili demeden tezimi kısa sürede okumuş ve beni sonuca ulaştırmıştı.

Çalışkanlığı, görgüsü, bilgisi ve tecrübesi, tevazusu, nezaketi, o çok sakin ve gülümseyen duruşu ve hoşgörüsü unutamadığım ve örnek almaya çalıştığım özellikleriydi. Hoşgörü deyince aklıma hep 1965-66 döneminde (2. sınıf lisans öğrencisiyim) bir arkadaşımın birlikte edindiğimiz "tecrübe" gelir: Rauf hoca döner sermaye kapsamında Çeşme İmar Planı'nı tek başına yapmaktadır. Bazı ufak tefek çizim işleri için yardıma ihtiyacı olur ve eli kalem tutan öğrencilerden beni ve bir sınıf arkadaşımı saat ücretli olarak çalıştırmaya başlar. İlk iş olarak önümüze Çeşme merkeze ait, ticaretin yoğun olduğu bölgenin paftası gelir. Paftada ticari kullanımlara ayrılmış yapı adalarının taranması gerekmektedir. O günlerde NetCad, AutoCad vb. sayısal olanaklar/ araçlar olmadığı için orijinal imar planı çizimleri "astrolon" denilen özel paftalar üzerine yine özel "astrolon" mürekkebi, "grafos" ve hatta "trilin" ile çizilirdi ve daha sonra amonyağın o dayanılmaz kokusuyla ozalit kopyaları alınırdı çünkü "plotter" da yoktu o günlerde. Astrolon paftalar ise aydıngeçirici ve asetatin aksine esnemeye ve eskimeye dayanıklı bir malzeme olduğu için tercih edilirdi.

Astrolon paftaya ek olarak Rauf hoca bize grafos takımlarını (kalem ve çeşitli çizgiler için değişik uçlar), astrolon mürekkebini, bir paket pamuğu ve bir şişe tineri bıraktı, işi anlattı ve tinerle pamuk paketini gösterip, bununla da siler ve temizlersiniz diyerek gitti, biz de işe koyulduk.

Astrolon mürekkebi eritici ve çabuk donucu dolayısıyla da uzun ömürlü bir özelliğe sahip olduğu için grafosun mürekkep deposuna konmaz ancak çizim uçlarına damlatılarak ve uçlar tinerle sık sık temizlenerek çizim yapılırdı. Bizim işimiz de 2, 3 mm. aralıklı ticaret taraması olduğundan ve tecrübesizliğimizden dolayı zorlanmaya başlamıştık bile. Sonunda olanlar oldu ve tarama yapılmış kısma her ikimiz de mürekkep damlattık. Sorun yok! Tiner ve pamuk var siler temizleriz dedik ve başladık. Sildikçe yayıldı daha beter çıkmaz oldu ve hatta astrolonun o bölümü incelemeye bile başladı. Neyse ki hâlihazır durum (mevcudu gösteren harita) astrolonun ters yüzünde (silinemesin diye) basılı olduğu için bir zarar görmedi. Tabii biz panik ve korkuyla Rauf Hocamıza durumu anlattık, geldi, paftaya baktı, biz onun yüzüne baktık. Yüzü biraz kızarmıştı ancak Rauf Hoca bize "yanlışlar jiletle kazınarak silinir ama kabahat benim, ben bunu size söylemeyi ve jilet getirmeyi unuttum, tiner ve pamukla ellerinizi ve kalem ve uçlarını temizleyecektiniz" dedi. Onarmak üzere paftayı bizden aldı (sonradan gördüm, bayağı bir uğraşp hatamızı onarmıştı) ve giderken o her zamanki sakin ve gülümseyen duruşu ile "siz devam edin" dedi... Kendisini saygı, sevgi ve özlemle anıyorum. Ruhü şad olsun... ■

Erkal Serim, Dr., Emekli Öğretim Üyesi

Beyru İle Bir Anım

RAUF BEYRU'NUN KİBARLIĞININ VE SAKİNLİĞİNİN YANINDA EMEĞE DEĞER VEREN DÜŞÜNME BİÇİMİNİ TANER OK, ÖĞRENCİLİK YILLARINDAN BİR ANISI ÜZERİNDEN AKTARIYOR

Taner Ok

Rauf Bey 1966'da, mimarlık sonrası Şehircilik Yüksek Lisans Programı'na başlayınca hocam oldu. İki yıllık programda, iki dönem stüdyo hocamdı. Mimaride bize şehircilik dersini veren ve beni şehirciliğe çeken Gönül (Tankut) Hanımdı. Öğrencilik ve asistanlık süremde onunla daha yakın oldum. Beraber gezilere, Zeki Müren konserlerine giderdik. Rauf Bey daha mesafeli idi.

Rauf Bey son derece kibar, sakin ve sevilen birisiydi. Bir süre bölüm başkanlığı ve ben asistan olduğum dönemde, bir süre dekanlık yaptı. Rauf Bey ve Gönül Hanım, benim yüksek lisans tezimde master plan yerine araştırma yapmama destek verdiler ve programda ilk ben ve rahmetli Tarık Okyay araştırma yaptık. O, Boğaz Köprüsü'nün karşısında oturup İstanbul'da çalışanların yol zamanlarını kısaltmayacağını gösteren bir çalışma yaptı. Ben de Samsun İş Merkezi'nin ne yönde gelişeceğini 500 işyeri ile anket yaparak saptamaya çalıştım o günkü teorileri kullanarak. Bizden önceki yıllarda yüksek lisansta büyük bir master plan yapıldı. Biz bunun dışına çıkmak istedik ve destek aldık bazı hocaların karşı çıkmasına rağmen. Yani yenici, açık görüşlü bir kişiydi Rauf Bey.

Rauf Bey ve Gönül Hanım ikimizi de asistan olarak almaya karar verdiler. Benim jürimde Ankara Büyük Şehir Müdürü Haluk Alatan ve İmar İskân'ın o zamanki

müsteşarı, bana işler teklif ettiler ve birer yıllık Amerika burslarının sözünü verdiler. Rauf Bey ve Gönül Hanım, Taner bizde kalacak ve Amerika'da doktora yapacak, dediler.

Bir anımdan bahsetmek isterim. Birinci dönemde proje stüdyosunda altı kişiydik: Tarık ve ben lisansta şehircilik yapmamış iki öğrenci, Akın ve Sevgi Türkiye'de

pek görmüyorduk onun için mi ismini yazmadınız dedi, biz de evet ona ancak "F" verebilirsiniz dedik. Rauf Bey güldü, tamam, haklısınız ama ben artık Pakistan Büyük Elçiliği'ne davet edilemeyeceğim, dedi.

Son derece kibar ve çalışkan, sevdiğimiz saydığımız bir büyüğümüzdü. Türkiye'de şehircilik eğitiminin kurulmasında

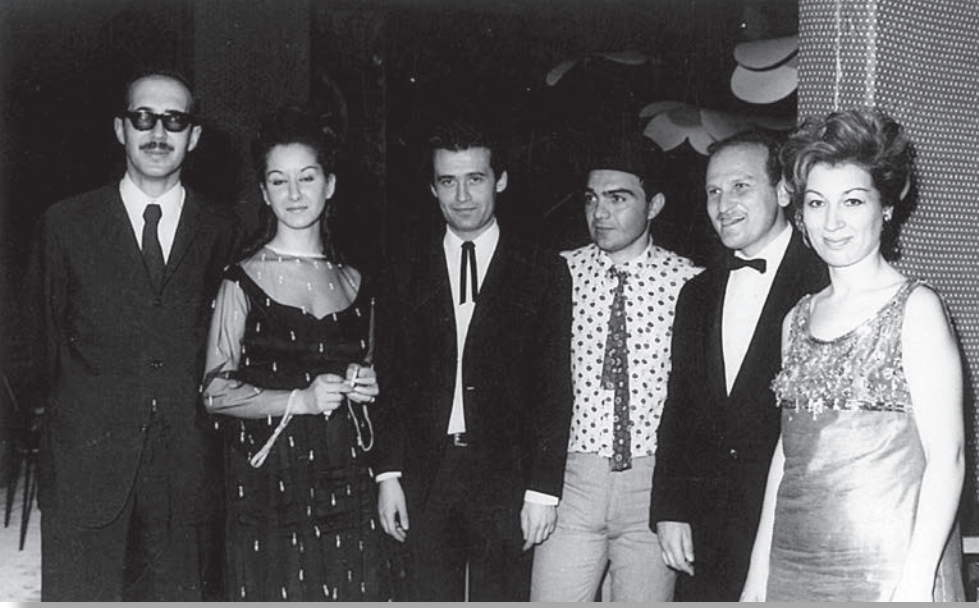
“SON DERECE KİBAR VE ÇALIŞKAN, SEVDİĞİMİZ SAYDIĞIMIZ BİR BÜYÜĞÜMÜZDÜ. TÜRKİYE'DE ŞEHİRCİLİK EĞİTİMİNİN KURULMASINDA VE GELİŞMESİNDE YERİ ÇOK ÖNEMLİDİR”

ilk şehircilik lisans programında okuyan öğrenciler ve o günkü Çin (bugün Taiwan) olan ülkenin Deniz Ataşesi ve de Pakistan'da ne okuduğunu bilmediğimiz Pakistan Büyük Elçisi'nin kuzeni (40 yaşlarında). ODTÜ'de Pakistan kotası vardı. Dönem boyu Çinli arkadaş her stüdyoya gelirdi, biz ona yapabileceği şeyleri verirdik ve aramızda sıcak bir dayanışma oluşmuştu yaş farkına rağmen. Pakistanlı arkadaş ise ilk haftadan sonra pek uğramadı, projeye hiç katkıda bulunmadı. Biz de projeyi teslim ederken altına sadece beş isim yazdık. Rauf Bey, Gönül Hanım ve diğer jüri üyeleri geldi, savunmamızı yaptık ve "A+" aldık. Rauf Bey, Pakistanlı arkadaşınızı

ve gelişmesinde yeri çok önemlidir. Yanlış hatırlamıyorsam ODTÜ'ye 1962 yılında geldi. Birleşmiş Milletler desteği ile kurulan yeni programın ikinci öğretim üyesi oldu (ilki Gönül Tankut idi, Esat Bey -Durak- daha sonra Amerika'dan döndü ve program büyümeye başladı).

İşıklar içinde yatsın. ■

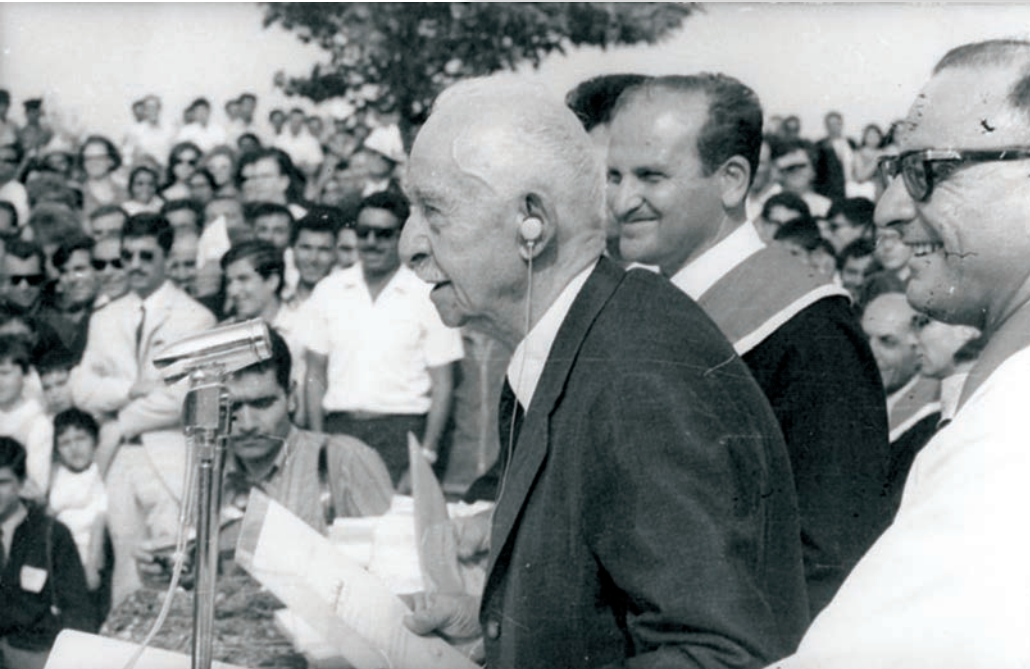
Taner Ok, Prof. Dr., Nottingham Üniversitesi Kentsel Planlama Enstitüsü, Yapılı Çevre Bölümü Öğretim Üyesi

SOLDA ODTÜ mezuniyet gecesinden;
eşi Mine Beyru'nun arşivinden

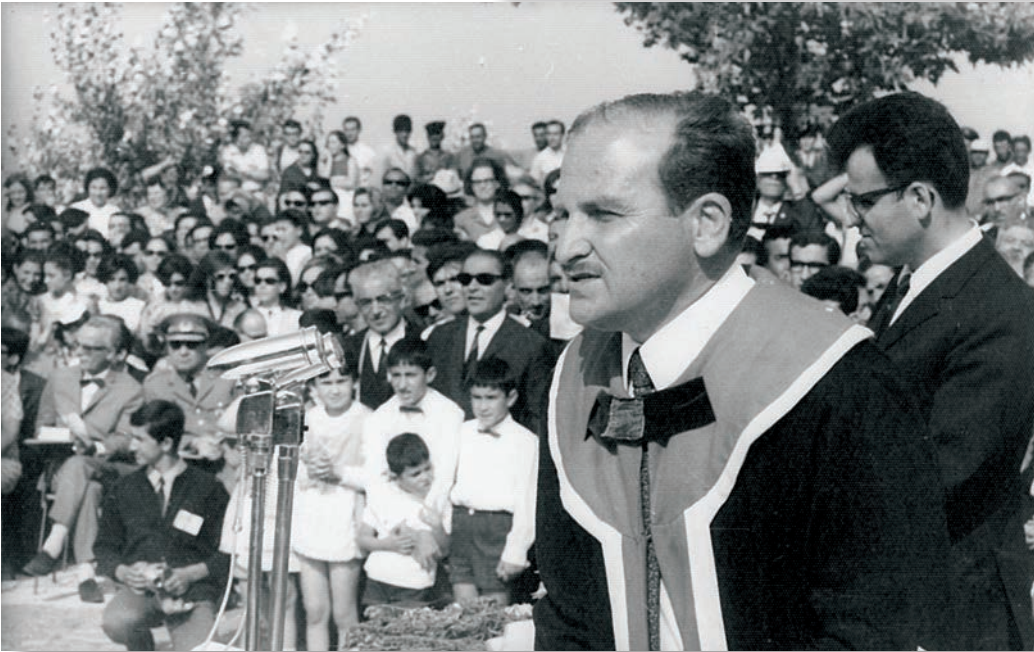
SAĞDA ODTÜ yeni öğretim yılı açılış
töreninde İsmet İnönü ile birlikte;
eşi Mine Beyru'nun arşivinden

SOLDA ODTÜ yeni öğretim yılı açılış
töreninde İsmet İnönü ile birlikte;
eşi Mine Beyru'nun arşivinden

SAĞDA ODTÜ mezuniyet gecesinde öğrencileri ve eşi Mine Beyru ile; eşi Mine Beyru'nun arşivinden

SOLDA ODTÜ yeni öğretim yılı açılış töreninde açılış konuşmasını yaparken; eşi Mine Beyru'nun arşivinden

SOLDA ODTÜ yeni öğretim yılı açılış töreninde eski ODTÜ Rektörü Mustafa Kemal Kurdaş ve diğer dekanlar ile birlikte; eşi Mine Beyru'nun arşivinden